

column

TON MEEUWIS

Reuzenpanda's

Het is mij een compleet raadsel waarom het Wereld Natuur Fonds ooit de reuzenpanda tot symbool heeft gekozen. Als talloze mensen zich niet een ongeluk zouden werken, waren de reuzenpanda's allang van de aardbodem verdwenen. Zondagavond, bij Zomergasten, zag ik twee Chinezen een pandababy verplaatsen. Die mannen hadden zich van top tot teen in een pandapak gehesen om de kleine geen trauma te bezorgen. Reuzenpanda's zijn aartslui. Ze zijn te beroerd om zich voort te planten. In hun Chinese opvanggebied worden ze volgepompt met viagra en er wordt pandaporno aan die beesten getoond om ze tot paren te verleiden. Dat lukt een doodenkele keer. Verder zoeken duizenden Chinezen naar jonge bamboescheuten. Dat is het enige voedsel dat de reuzenpanda eet. Meestal laten ze het nog staan ook. Dierentuinen in de hele wereld smeken om reuzenpanda's. De Chinezen 'verkoopen' ze voor veel geld. Maar ze moeten allemaal terugkomen. De reuzenpanda's zijn ook legendarische chagrijnen. Na jarenlange liefdevolle verzorging proberen ze nog steeds hun vaste oppassers te bijten. Een journalist van The Financial Times schreef onlangs dat we maar moesten ophouden met het spenderen van miljoenen om deze diersoort in leven te houden en het geld aan iets nuttiger op natuurgebied moesten besteden. De reuzenpanda is zijn habitat voorgoed kwijt en heeft zich op geen enkele manier weten aan te passen. Dus heeft hij het niet verdiend om te blijven, zo schreef deze journalist. Hmm. Dat klinkt enigszins plausibel, maar dan zouden we ook de tijger moeten laten sterven, als dat al niet spontaan gebeurt. Alleen al daarom ben ik tegen. We moeten de dieren die we geërfd hebben, doorgeven aan volgende generaties. Maar die kloterige muggen mogen wat mij betreft allemaal de moord stikken.

TON.MEEUWIS@BNDESTEM.NL

T&S

(HENK)

PAUL KUSTERS
toosenhenk.nl

WARMTE IN AANTOCHT

Voor meer Paul Kusters zie www.bndestem.nl/paulkusters

Maak iemand abonnee!

En u als trouwe abonnee ontvangt een **VVV-cadeaubon t.w.v. € 50,-***

De nieuwe abonnee leest de krant **2 maanden gratis** en betaalt vervolgens normaal tarief.

Maak iemand abonnee op: www.bndestem.nl/abonneewerftabonnee

*Voorwaarde is dat u én de nieuwe abonnee minimaal 6 maanden abonnee blijven.

www.bndestem.nl/abonneewerftabonnee

BN DeStem

ISOLATIEMATERIAAL

Handeczeem en

Longartsen en toxicologen waarschuwen in brief aan minister voor risico's van isolatiematerialen.

door **Niek Opten**

EDE – Het is hoog tijd voor een *wake-upcall*, vindt longarts Marjolein Drent: werken in stof kan gevaarlijk zijn. „Er komen veel patiënten bij mij langs met longproblemen die rechtstreeks zijn terug te voeren op werken met glas- en steenwol. Hobbyisten, maar ook professionals.” Drent is longarts in het Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede en hoogleraar longziekten in Maastricht. Bij het verwerken van dergelijk isolatiemateriaal zijn een mondkapje, bril, handschoenen en beschermende kleding noodzakelijk. „Maar dat doet lang niet iedereen. Bewust of uit onwetendheid. Kijk maar eens op een bouwplaats. 'Ik snij het materiaal in de buitenlucht', zeggen ze dan. En de doe-het-zelver denkt dat bescherming niet nodig is omdat hij maar één zoldertje isoleert. Of hij doet zijn mondkapje af en schudt daarna zijn kleren buiten uit.” Drent is initiatiefnemer van een brief die gisteren aan minister Stef Blok (Wonen) is gestuurd en die mede is ondertekend door collega-longartsen, toxicologen en het Longfonds. Aanleiding van de brief is het eerder dit jaar gesloten woonakkoord, waarin 600 mil-

“We adviseren de minister om objectieve informatie te geven over isolatie

Marjolein Drent, longarts

joen euro wordt gereserveerd voor na-isolatie van oude woningen. „Een prima regeling voor de werkgelegenheid, maar er is niet naar mogelijke gezondheidseffecten gekeken. Er wordt natuurlijk al veel langer met dit materiaal gewerkt, maar nu de minister heeft besloten om op zo'n grote schaal tot na-isolatie over te gaan, voelen we ons geroepen om hiervoor aandacht te vragen. We adviseren minister Blok om bewoners en uitvoerders objectieve voorlichting te geven over de nadelige effecten die zijn stimulatieprogramma kan hebben.” De gezondheidseffecten van de zogenoemde minerale wol en purschuim kunnen fors zijn. Niet alleen voor de verwerkers van het materiaal, maar ook voor de bewoners. „Vloeren en muren van bestaande woningen vertonen soms kieren of zijn poreus. Hierdoor kan isolatiemateriaal de leefruimten binnendringen. Daar moet eerst goed naar gekeken worden, voordat isolatie wordt uitgevoerd.” Bij glas- en steenwol liggen vooral huid- en longafwijkingen op de loer. „Inademing van deze vezels kan leiden tot longfibrose, een chronische, niet te genezen aandoening die gepaard gaat met ademnood”, zegt Drent. Polyurethaan schuim (pur) geeft vooral klachten van de bovenste luchtwegen, ogen en huid. Het kan leiden tot astma-aanvallen. „We zijn niet uit op een verbod van het materiaal”, benadrukt de Edese longarts. Maar de briefschrijvers zouden graag zien dat op de verpakking komt te staan dat het schadelijk kan zijn voor de gezondheid. „Nu staat er soms op dat het materiaal niet kankerwekkend is of zelfs dat de vezels veilig zijn”, vertelt toxicoloog Paul Borm, onder meer verbonden aan de Zuyd Hogeschool in Heerlen en ondertekenaar van de brief. De grootste producent van isolatiematerialen wereldwijd, Saint-Gobain, meldt op haar Nederlandse website dat haar Isover minerale wol veilig in gebruik is 'en geen gevaar oplevert voor de gezondheid'. Fabrikanten baseren die claim op onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie, die in de jaren '90 tot de conclusie kwam dat de vezels niet kan-

loog Paul Borm, onder meer verbonden aan de Zuyd Hogeschool in Heerlen en ondertekenaar van de brief. De grootste producent van isolatiematerialen wereldwijd, Saint-Gobain, meldt op haar Nederlandse website dat haar Isover minerale wol veilig in gebruik is 'en geen gevaar oplevert voor de gezondheid'. Fabrikanten baseren die claim op onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie, die in de jaren '90 tot de conclusie kwam dat de vezels niet kan-

Vijftien maanden voor beroven casinobezoekster

BREDA – Voor het overvallen van een casinobezoekster die op weg was naar huis, is de 21-jarige D.K. veroordeeld tot 15 maanden celstraf, waarvan 5 voorwaardelijk. Een 66-jarige vrouw uit Zevenbergen werd op 17 februari, vlak voor haar voordeur, van haar jas en tas beroofd. De twee daders zag ze even later in haar Range Rover weggrijden. De officier van justitie eiste twee jaar celstraf en een jaar voorwaardelijk. K. moet zich door de reclassering laten begeleiden. Bovendien dient hij een gedragscursus te volgen. De mededader van K. wordt in het najaar berecht.

De Stelling

Vandaag: Hogere inkomens zouden helemaal geen kinderbijslag meer moeten krijgen.

Gisteren: Een mannenclub mag vrouwen weren, een vrouwenclub mag mannen weren.

716 reacties

EENS

67%

ONEENS

33%

Reageer op www.bndestem.nl

Goed gevoel in Eindhoven na jurybezoek 2018

EINDHOVEN – Eindhoven heeft gisteren een goed gevoel overgehouden aan het bezoek van een delegatie van de jury die vrijdag de Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 kiest. „Als ik de jury was, zou ik het wel weten”, zei artistiek leider Martijn Sanders. Elk jaar mogen twee steden zich Culturele Hoofdstad van Europa noemen. Voor 2018 leveren Nederland en Malta elk een stad aan. De Maltese hoofdstad Valletta is al benoemd. Vrijdag maakt de jury bekend welke Nederlandse stad de titel mag dragen. Leeuwarden, Eindhoven en Maastricht zijn genomineerd.

astma door glaswol

COLUMN

Thomas Verbogt

Zielig

Woord klinkt uitstekend: graaiër. De klank dient de beteke-

nis. Alleen al door het uit te spreken voel je weerzin. Collectanten voor de kankerbestrijding hebben het deze dagen moeilijk, want omdat er geld naar graaiërs is gegaan, geven we niet of met tegenzin. Ik heb zelf nog geen standpunt bepaald, maar ik gedraag me altijd slap jegens iedere collectebus. Het goede doel waait met een aan me voorbij.

Laat ik maar zeggen dat ik ze hinderlijk vind. En ook belachelijk. In een van de rijkste landen van de wereld moet er naar kleingeld gehengeld worden.

Wie stopt er 100 euro in zo'n bus? Is ook gedoe. Biljet klein opvouwen, ondertussen kijkt de collectant toe, en ja hoor, daar gaat het de gleuf in en je voelt je heel wat, want 100 euro is niet niks voor zo'n collectebus. Kinderachtige gang van zaken.

En dat je bij de bus kunt pinnen helpt ook niet. Ja, je geeft meer. Normaal zoek je zenuwachtig naar verdwaalde munten, maar je gaat natuurlijk niet 55 eurocent pinnen. Daar maak je gul een hele euro van! Tegen de kanker. Kom op zeg.

Dat soort goede doelen moeten gevoeld worden met het geld dat we met ons allen krampachtig in de schatkist storten. We noemen dat belasting. Voor mijn part betalen we allemaal iets meer. Dan hoeft dat beschamende gebedel niet meer. Hoe het komt, weet ik niet, maar hier wordt zelden door een collectant op de deurbel gedrukt.

Ik heb dan wel een standpunt dat alle kanten op spat, maar ik geef altijd. Omdat ik het anders zielig vind voor de collectant. Ja, aan mij heb je wat!

'Geen reden om aan te nemen dat er gevaar dreigt'

NIJMEGEN - Fabrikanten en verwerkers van isolatiemateriaal zijn verast door de brief van de longartsen en toxicologen aan minister Blok.

„Minerale wol (steen- en glaswol) zijn en worden wereldwijd op grote schaal toegepast. Als er gezondheidsrisico's mee gemoeid zijn, dan zou eerder alarm zijn geslagen. Werknemers worden uitgebreid geïnformeerd over alle voorschriften. Het is aan de werknemers om die goed op te volgen”, zegt Rob van Bortel van Venin, de branchevereniging van bedrijven die na-isolatie verrichten.

Fabrikanten, wereldwijd verenigd in de Minerale Wol Associatie (MWA), verwijzen naar onderzoek, onder meer van de Wereldgezondheidsorganisatie. „Op basis daarvan heeft de MWA geen reden om aan te nemen dat minerale wol voor isolatiedoeleinden gevaar zou opleveren voor de gezondheid”, zegt Johan Nijkamp van de MWA. „We besteden veel aandacht aan voorlichting hoe de producten op een comfortabele en correcte manier te gebruiken zijn. Niettemin nemen we de kwestie serieus en zullen deze nader bestuderen. De MWA is hierover in contact met de betreffende ministeries.”

100

Longarts Marjolein Drent heeft de afgelopen jaren zeker honderd mensen behandeld die een duidelijke link hebben met de verwerking van isolatiemateriaal. Harde cijfers ontbreken echter

■ Zo moet het niet, maar zo gebeurt het vaak wel, zeggen longartsen en toxicologen: het onbeschermd verwerken van isolatiemateriaal. foto Phil Horvat/ANP

kankerverwekkend zijn, in tegenstelling tot die van asbest. „Maar er zijn nog zo veel andere ziektes”, zegt Borm.

„Die spreken misschien minder tot de verbeelding dan longkanker, maar kunnen ook heel vervelend zijn. Fabrikanten hebben meestal wel ergens op hun website staan hoe je veilig met het isolatiemateriaal moet omgaan, maar dan moet je heel goed zoeken.”

Hoeveel mensen kampen met gezondheidsproblemen als gevolg van 'wol' en puur schuim durft Drent niet te zeggen. „Daarover bestaan geen harde cijfers. Ik heb de afgelopen jaren zeker honderd mensen behandeld die een duidelijke link hebben met de verwerking van isolatiemateriaal. Maar bij heel veel mensen is die relatie niet altijd duidelijk.”

VVD-minister Stef Blok van Wo-

nen onderschrijft het belang van een zorgvuldige en verantwoorde manier van het aanbrengen of toepassen van isolatiemateriaal in gebouwen, zegt een woordvoerder van de minister. Hij wijst erop dat dit ook in wet- en regelgeving is vastgelegd.

De briefschrijvers nodigen Blok uit voor een gesprek over de gezondheidsrisico's. De minister zegt daar graag op in te gaan.

ITALIË boekt u bij KRAS.NL

TOSCANE

Hotel met zeer goed restaurant

- 4- t/m 15-daagse autovakantie inclusief ontbijtbuffet, welkomstdrankje, 1 x 4-gangendiner en 1 x fles wijn
- 3-sterren **Hotel Il Cacciatore** in de Toscaanse heuvels van Pistoia. Bezoek **Florence** en **Siena**!

Aankomstdata: van 11/9 t/m 16/10

Zie www.kras.nl/17675

VENETIAANSE KUST

Combineer stad en strand

- 4- t/m 15-daagse autovakantie inclusief ontbijtbuffet, welkomstdrankje, wijn/grappaproeverij en div. extra's
- 4-sterren **Hotel Base** in Noventa di Piave
- ga een dagje naar **Venetië** of naar het strand

Aankomstdata: van 14/9 t/m 30/10

Zie www.kras.nl/51249

ADRIATISCHE KUST

Kom nazomeran aan de kust

- 8-/15-daagse autovakantie inclusief welkomstdrankje, ontbijtbuffet en 3-gangendiner
- 3-sterren **Hotel St. Moritz**, nabij Rimini
- ontdek ministaatje **San Marino** of bezoek **Ravenna**

Aankomstdata: van 14/9 t/m 12/10

Zie www.kras.nl/52654

KRAS.NL
waarom zou je meer betalen

BOEK ONLINE of bel 0900 - 9697 15 cpm
Prijzen zijn per persoon, tenzij anders vermeld. Prijzen zijn exclusief reserveringskosten en Calamiteitenfonds.

